

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 6 czerwca 2019 r.

NK-KE.431.20.2019.TW

Pan
Krzysztof Szalankiewicz
Starosta Średzki

Sprawozdanie z kontroli

W dniach 14 i 15 maja 2019 r., na podstawie przepisu art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2017 r. poz. 2234 z późn. zm.), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092 z późn. zm.), art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 294, zwana dalej ustawą) oraz imiennego upoważnienia Wojewody Dolnośląskiego nr 35 z dnia 26 kwietnia 2019 r. kontroler z Wydziału Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu - Tomasz Woch – starszy inspektor wojewódzki - przeprowadził w Starostwie Powiatowym w Środzie Śląskiej, z siedzibą ul. Wrocławska 2, 55 – 300 Środa Śląska (zwanym dalej Urzędem) kontrolę. Przedmiotem kontroli problemowej w trybie uproszczonym była realizacja zadania z zakresu administracji rządowej polegającego na ocenie dostosowania przez Starostę Średzkiego systemu nieodpłatnej pomocy prawnej – funkcjonującego na terenie powiatu średzkiego – do wymogów ustawy z dnia 15 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1467), zwanej dalej ustawą zmieniającą

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 13 grudnia 2018 r. *Planem kontroli na I półrocze 2019 r.* (sygn. NK-KE.430.18.2018.DD).

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia kontroli.

Kontrola została wpisana w książce kontroli pod nr 2/2019.

Funkcję Starosty Powiatu Średzkiego w całym okresie objętym kontrolą pełni Pan Krzysztof Szalankiewicz¹.

Zadania będące przedmiotem kontroli były realizowane przez Panią Magdalenę Rutkowską zatrudnioną na stanowisku Pomocy Administracyjnej Biura Rady Powiatu oraz przez Panią Marię Pstrowską zatrudnioną na stanowisku Inspektora – Koordynatora Biura Rady Powiatu. Nadzorowanie pracy ww. osoby zostało powierzone Sekretarzowi Powiatu Średzkiego, które to stanowisko w okresie objętym kontrolą zajmował Pan Mariusz Żałobniak².

¹ Uchwała Nr I/4/2018 Rady Powiatu w Środzie Śląskiej z dnia 20 listopada 2018 r. w sprawie wyboru Starosty Powiatu Średzkiego (http://bip.powiat-sredzki.pl/system/obj/8017_uchwała_Nr_I-4-2018.pdf).

² Ustalenia w przedmiotowym zakresie zostały poczynione w trakcie kontroli przeprowadzonej w Urzędzie w dnach 18, 19 i 23 października 2017 r., której przedmiot dotyczył organizacji systemu nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie powiatu średzkiego, zakończonej wystąpieniem pokontrolnym z dnia 14 grudnia 2017 r.

W związku z powyższym, zgodnie z dyspozycją art. 52 ust. 1 i ust. 4 w zw. z art. 38 i art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej, przekazuję niniejsze sprawozdanie z kontroli.

Dostosowanie przez Starostę Średzkiego systemu nieodpłatnej pomocy prawnej – funkcjonującego na terenie powiatu średzkiego – do wymogów ustawy zmieniającej oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami.**

Przedmiotowej oceny dokonano w oparciu następujące ustalenia w zakresie zagadnień objętych kontrolą.

I. Kwestie organizacyjne (otwarty konkurs ofert oraz lista jednostek nieodpłatnego poradnictwa).

W wyniku kontroli stwierdzono, iż uchwałą Nr 324/2018 Zarządu Powiatu w Środzie Śląskiej z dnia 31 października 2018 r. ogłoszono otwarty konkurs ofert³. W wyniku podjętych czynności kontrolnych ustalono, iż ogłoszenie o konkursie opublikowano zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688 z późn. zm., zwana dalej u.d.p.p.w.), natomiast samo ogłoszenie konkursowe zawierało wszystkie elementy określone w art. 13 ust. 2 ww. ustawy, w tym uwzględniało tzw. „asystę poradniczą” opisaną w art. 10 ust. 3 ustawy zmieniającej. Ponadto treść ogłoszenia konkursowego, w zakresie wymagań stawianych organizacjom pozarządowym, była zgodna z art. 10 ustawy zmieniającej, natomiast termin wyłonienia organizacji pozarządowej odpowiadał treści art. 11 ww. ustawy.
[dowód: akta kontroli str.: 21 - 27]

Niemniej jednak w toku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości w obszarze otwartego konkursu ofert.

Przepis art. 10 ust. 1 ustawy zmieniającej określa jakie warunki musi spełniać organizacja pozarządowa przystępująca do konkursu. Na wstępie niniejszego przepisu ustawodawca wskazał, cyt.: „O powierzenie prowadzenia w 2019 r. punktu, w którym będzie udzielana nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie (...)”. W art. 11 ust. 2 ustawy również jest mowa o punktach nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Z kolei przepis art. 11 ust. 2a ustawy wskazano, iż organizacje pozarządowe mogą składać swoje oferty w następujących wariantach:

- mogą one dotyczyć nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, lub;
- mogą one dotyczyć nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Z kolei w ust. 2b ww. artykułu ustawy wskazano, iż organizacji pozarządowej powierza się prowadzenie wszystkich przypadających na jej rzecz punktów jako punktów udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w przypadku gdy w wyniku otwartego konkursu ofert nie wpłynie żadna oferta na świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego lub gdy żadne ze złożonych ofert nie będzie spełniać opisanych w ustawie wymogów.

(sygn. NK-KE.431.34.2017.TW). W wyniku obecnie prowadzonej kontroli stwierdzono, iż odpowiedzialnymi za realizację kontrolowanego zadania są te same osoby.

³ Zarówno uchwała, jak i ogłoszenie otwartego konkursu ofert stanowiące załącznik do niej są dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu pod adresem: http://bip.powiat-sredzki.pl/system/obj/7955_uchwala__285_29.pdf oraz http://bip.powiat-sredzki.pl/system/obj/7956_SKM_C36818110211280.pdf.

Z powyższych przepisów jasno wynika, iż ogłaszanie otwartego konkursu ofert na łącznie prowadzenie obydwu ww. działań jest niezgodne z intencją ustawodawcy. Tymczasem w części I pkt 1 ogłoszenia konkursowego, opisującego rodzaj zadania, wskazano, iż cyt.:

„Przedmiotem konkursu jest wyłonienie organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego, której zadaniem będzie prowadzenie jednego punktu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (...).”

Z treści ww. ogłoszenia jednoznacznie wynika, iż kontrolowana jednostka ogłosiła w 2018 roku konkurs, w którym mogły wziąć udział wyłącznie te organizacje, które zapewniały świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej jak i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Przyczyną powstania ww. nieprawidłowości była niewystarczająca znajomość ww. przepisów ustawy oraz ustawy zmieniającej przez osobę odpowiedzialną za zredagowanie ogłoszenia konkursowego, jak również brak dostatecznego nadzoru ze strony bezpośredniego przełożonego.
[dowód: akta kontroli str.: 21]

Przepis art. 13 ust. 1 u.d.p.p.w. stanowi, iż termin składania ofert w otwartym konkursie nie może być krótszy niż 21 dni od dnia ukazania się ostatniego ogłoszenia, które zgodnie z ust. 3 ww. przepisu, są publikowane na tablicy ogłoszeniowej jednostki, na jej stronie internetowej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Powyżej wskazano, iż samo ogłoszenie zredagowano dnia 31 października 2018 r. W pkt 1 pisma Starosty Średzkiego z dnia 15 maja 2019 r. (sygn. ORG.1710.1.2019, zwanego dalej wyjaśnieniami z 15 maja 2019 r.) wskazano, iż ww. ogłoszenia wywieszono na tablicy ogłoszeniowej Urzędu 31 października 2019 r. natomiast w pozostałych z ww. miejsc w dniu 2 listopada 2018 r. tym samym, mając na uwadze ww. przepis, termin 21 dni upływał 23 listopada 2018 r. Tymczasem w pkt V ww. ogłoszenia określono, iż terminem składania ofert jest dzień 16 listopada 2018 r. Termin ten jest niezgodny z przepisem art. 13 ust. 1 u.d.p.p.w., albowiem skraca ustawowy (minimalny) termin o 6 dni. Przyczyną powstania ww. nieprawidłowości była niewystarczająca znajomość ww. przepisów u.d.p.p.w. przez osobę odpowiedzialną za zredagowanie ogłoszenia konkursowego, jak również brak dostatecznego nadzoru ze strony bezpośredniego przełożonego.
[dowód: akta kontroli str.: 15, 18, 26]

Zgodnie z art. 13 ust. 2 pkt 2 u.d.p.p.w. jedną z obligatoryjnych informacji jakie należy zawrzeć w treści ogłoszenia konkursowego jest informacja o wysokości środków jakie dana jednostka przeznaczona na realizację zadania. Kontrolowany podmiot zadośćczynił ww. wymogowi, poprzez wskazanie w pkt III ogłoszenia konkursowego, iż na realizację zadania przeznaczona się 64.020,00 zł (słownie: sześćdziesiąt cztery tysiące dwadzieścia złotych). Mając na uwadze powyższe należy wskazać co następuje. Z uwagi na ogólną liczbę punktów przypadających na powiat średzki (tj. 2), przedmiotem konkursu było prowadzenie jednego z nich. Mając na uwadze art. 20 ust. 3 ustawy w zw. z § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 września 2018 r. w sprawie wysokości kwoty bazowej stanowiącej podstawę ustalenia wysokości dotacji na finansowanie zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej w 2019 roku (Dz. U. poz. 1755) należy wskazać, iż całkowita wartość dotacji przypadającej na 1 punkt to 66.000,00 zł (słownie: sześćdziesiąt sześć tysięcy złotych)⁴. Niemniej jednak przepis art. 20 ust. 1, w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2019 r., określa iż 3% z ww. kwoty jest przeznaczane na edukację prawną, 6% na pokrycie kosztów obsługi administracyjno technicznej zadania a pozostałe 91% przypada na rzecz organizacji pozarządowej. Do dnia 31 grudnia 2018 r. podział dotacji był następujący: 97% na rzecz organizacji pozarządowej i 3 % na pokrycie kosztów obsługi zadania. Tym samym z ww. 66.000,00 zł - 60.060,00 zł winno być przeznaczane na rzecz organizacji

⁴ Jest to wynik iloczynu kwoty bazowej, liczby miesięcy i liczby punktów tj. 5.500,00 zł x 12 miesięcy x 1 punkt.

pozarządowej, 1.980,00 zł na edukację prawną a 3.960,00 zł na obsługę administracyjno - techniczną zadania. Przepis art. 15 ust. 1 w zw. z art. 17 pkt 2 ustawy zmieniającej stanowi, iż dotacja ustalana w trybie art. 19 ust. 2 ustawy, jest przeznaczana na finansowanie 2019 roku nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej, w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą. Porównanie ww. kwot z kwotą wskazaną w ogłoszeniu konkursowym wskazuje, iż ustalono ją przy pomocy art. 20 ust. 1 ustawy w poprzednim brzmieniu⁵. Tym samym należy wskazać, iż kontrolowany organ nieprawidłowo określił wysokość środków przeznaczanych na realizację zadania. Przyczyną powstania ww. nieprawidłowości była niewystarczająca znajomość ww. przepisów ustawy zmieniającej przez osobę odpowiedzialną za zredagowanie ogłoszenia konkursowego, jak również brak dostatecznego nadzoru ze strony bezpośredniego przełożonego.
[dowód: akta kontroli str.: 24]

Zgodnie z art. 8a ust. 1 ustawy kontrolowana jednostka ma obowiązek sporządzić oraz aktualizować listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa dla mieszkańców powiatu. W wyniku kontroli stwierdzono, iż przedmiotowa lista obejmuje zarówno nieodpłatne poradnictwo obywatelskie oraz nieodpłatną pomoc prawną (pkt 2 ww. przepisu) jak i innego rodzaju poradnictwo (pkt 1 ww. przepisu). Dane zawarte w ww. dokumentach odpowiadają dyspozycji art. 8a ust. 2 i ust. 3 ustawy.
[dowód: akta kontroli str.: 48 - 57]

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości w zakresie ww. listy.

Zgodnie z art. 8a ust. 4 ustawy lista powinna być udostępniona w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej kontrolowanej jednostki, na stronach urzędów gmin położonych na obszarze kontrolowanego powiatu, co najmniej raz do roku w lokalnych środkach masowego przekazu oraz w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie danego powiatu. Dwa ostatnie sposoby udostępnienia listy były przedmiotem wyjaśnień, do złożenia których wezwano pracownika Urzędu. Niemniej jednak w pkt 2 wyjaśnień z dnia 15 maja 2019 r. w ogóle nie odniesiono się do ww. kwestii. Wprawdzie powyższe nie świadczy o naruszeniu art. 8a ust. 4 pkt 2 i pkt 3 ustawy⁶, niemniej jednak nie zasługuje na pozytywną ocenę pominięcia tego aspektu w udzielanych wyjaśnieniach. W zakresie spełnienia wymogu opisanego w art. 8a ust. 4 pkt 1 ustawy należy wskazać, iż przeprowadzona kontrola wykazała jego spełnienie przez kontrolowaną jednostkę⁷. Niemniej jednak w wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, iż spośród 5 gmin położonych na terenie powiatu średzkiego 3 w ogóle nie wywiązały się z obowiązku opisanego w ww. przepisie⁸, a 2 pozostałe tylko częściowo⁹. Powyższe braki świadczą o braku należytego monitorowania ze strony pracowników Starostwa Powiatowego w Środzie Śląskiej w powyższej kwestii.
[dowód: akta kontroli str.: 15, 18]

⁵ Wynik iloczynu 66.000,00 zł i 97% to 64.020,00 zł

⁶ Przepis art. 8a ust. 4 ustawy nie wskazuje dokładnego terminu udostępnienia listy w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie powiatu, a w zakresie lokalnych środków masowego przekazu wskazuje jedynie iż ma to mieć miejsce minimum raz na rok. Tym samym publikacja ww. informacji w 2019 roku jest wciąż możliwa.

⁷ Wymagane informacje udostępniono zarówno w Biuletynie Informacji Publicznej ja i na stronie internetowej Urzędu pod adresami http://powiat-sredzki.pl/PL/3054/Nieodplatna_Pomoc_Prawna/ oraz http://bip.powiat-sredzki.pl/10011/NIEODPLATNA_POMOC_PRAWNA/.

⁸ Gminy Środa Śląska, Miękinia oraz Malczyce.

⁹ Na stronach internetowych urzędów gmin Kostomłoty oraz Udanin udostępniono informacje wymagane art. 8a ust. 1 pkt 2 i ust. 3 w zakresie numeru telefonu oraz adresu poczty elektronicznej do dokonywania zgłoszeń. Listy, o które mowa w art. 8a ust. 1 pkt 1 ust. 2 ustawy oraz informacji wskazanych w ust. 2 nie udostępniono.

Mając na uwadze powyższe należy negatywnie ocenić powyższy obszar. Za zasadnością przyznania powyższej oceny, mając na uwadze przyjętą metodykę kontroli, przemawia przede wszystkim wadliwe określenie przedmiotu otwartego konkursu ofert oraz pozostałe z opisanych powyżej nieprawidłowości.

II. Rozpowszechnianie wśród mieszkańców powiatu informacji o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim.

Przepis art. 8 ust. 8 i art. 8a ust. 3 ustawy oraz § 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Dz. U. poz. 2492, zwane dalej rozporządzeniem) wskazują, iż kontrolowana jednostka w ramach upowszechniania wśród mieszkańców powiatu wiedzy na temat systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnych porad obywatelskich ma obowiązek:

- podać do publicznej wiadomości numer telefonu służący mieszkańcom do zapisów oraz do pozyskiwania informacji;
- wskazać inne formy zapisów dla ogółu mieszkańców;
- upowszechnić informację i zapisy w innych formach niż telefon - dedykowane osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się informację o sposobie zgłoszeń na wizyty osób z trudnościami w komunikowaniu się;
- upowszechniać informację o możliwościach wsparcia usług dla grupy osób z niepełnosprawnościami w następujących formach:
 - za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość,
 - poza punktem, w miejscu wyposażonym w urządzenia ułatwiające porozumiewanie się z osobami doświadczającymi trudności w komunikowaniu się,
 - poza punktem, w miejscu, w którym zapewnia się możliwość skorzystania z pomocy tłumacza języka migowego,
 - w miejscu zamieszkania osoby uprawnionej.

W wyniku kontroli, oraz na podstawie udzielonych wyjaśnień ustalono, iż kontrolowana jednostka zadośćuczyniła powyższym wymogom¹⁰.

[dowód: akta kontroli str.: 15 – 16, 18, 58]

Zgodnie z art. 8 ust. 10 ustawy lokale, w których zostały umieszczone poszczególne punkty powinny być usytuowane z uwzględnieniem dostępu do nich osób uprawnionych, w tym w zakresie połączeń komunikacyjnych na terenie danego powiatu. Mając na uwadze art. 17 pkt 2 w zw. z art. 1 pkt 11 ustawy zmieniającej powyższa regulacja weszła w życie dnia 16 sierpnia 2018 r. W wyniku kontroli ustalono, iż dwa punkty przypadające na powiat średzki umiejscowiono w 5 lokalach, tj. w budynku Urzędu oraz na terenie każdej z pozostałych 4 gmin powiatu¹¹. Takie zlokalizowanie ww. punktów odpowiada dyspozycji wskazanego na wstępie przepisu. Na pozytywną ocenę zasługuje również to, iż mieszkańcy każdej z gmin położonych na terenie powiatu średzkiego mogą skorzystać z nieodpłatnych porad prawnych dwa razy w tygodniu.

[dowód: akta kontroli str.: 15, 16, 18]

¹⁰ Patrz: pkt 3 wyjaśnień z dnia 15 maja 2019 r.

¹¹ Patrz: pkt 4 wyjaśnień z dnia 15 maja 2019 r.

III. Współpraca kontrolowanej jednostki z organizacjami pozarządowymi oraz samorządami zawodowymi.

W wyniku kontroli, stwierdzono iż kontrolowana jednostka przy wykonywaniu zadań określonych w ustawie współpracuje zarówno z samorządami zawodowymi (okręgowa rada adwokacka oraz okręgowa izba radców prawnych) jak i z organizacją pozarządową, której powierzono do prowadzenia jeden z punktów. Analiza umowy zawartej dnia 10 grudnia 2018 r. pomiędzy powiatem średzkim a Stowarzyszeniem Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój” wykazała ponadto, iż:

- organizacji pozarządowej powierzono wykonywanie zadań z zakresu edukacji prawnej (§ 2 ust. 18 umowy);
- kontrolowana jednostka zagwarantowała sobie prawo do kontroli organizacji pozarządowej w zakresie realizacji zadania (§ 7 umowy);
- odpowiedzialność za prawidłowe wykonanie ww. zadania spoczywa na organizacji pozarządowej (§ 1 ust 1 umowy);
- kontrolowana jednostka ma prawo do natychmiastowego rozwiązania umowy w przypadku gdy organizacja pozarządowa nie usunie w oznaczonym terminie stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości (§ 12 ust. 1 pkt 5 umowy).

Z udzielonych wyjaśnień wynika ponadto, iż do dnia rozpoczęcia kontroli nie przeprowadzono kontroli ww. organizacji pozarządowej w przedmiocie realizacji przez nią zawartej umowy. Kontrola taka jest planowana pod koniec I półrocza 2019 roku oraz na koniec 2019 roku¹². [dowód: akta kontroli str.: 16, 18, 28 - 37]

Mając na uwadze powyższe należy pozytywnie ocenić powyższy obszar.

IV. Analiza oraz wykorzystanie przez kontrolowaną jednostkę informacji zawartych w kartach pomocy.

Zgodnie z § 8 ust. 1 rozporządzenia każdy przypadek udzielenia pomocy prawnej jest dokumentowany w karcie pomocy, której wzór stanowi załącznik do ww. aktu wykonawczego. Dokument ten składa się z części A oraz części B. W drugiej z ww. części jest wypełniana przez osobę, której udzielono pomocy (o ile wyrazi ona chęć jej wypełnienia) i zawiera jej opinię na temat uzyskanego świadczenia (§ 8 ust. 4 rozporządzenia). Część B karty pomocy jest umieszczana w urnie, o której mowa w § 5 ust. 4 pkt 5 rozporządzenia. Tak zgromadzone dokumenty mają być co najmniej raz w miesiącu odbierane w celu analizy ww. opinii, mając na względzie potrzebę wprowadzenia ewentualnych usprawnień oraz podniesienie jakości świadczonych usług (zgodnie z art. 7 ust. 5 ustawy i § 8 ust. 9 rozporządzenia). Ponadto właściwy starosta ma obowiązek co najmniej raz w miesiącu przekazywać samorządowym zawodowym oraz organizacji pozarządowej ww. opinie, które mogą mieć wpływ na jakość wykonywanego przez nich zadania (§ 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia)

W wyniku podjętych działań stwierdzono, oraz mając na uwadze udzielone wyjaśnienia, iż kontrolowany organ dokonuje ww. analizy opinii zawartych w części B kart pomocy wydanych w poszczególnych punktach. W kwestii przekazywania opinii pomiotom świadczących usługi w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego ustalono, iż kontrolowany organ nie dokonywał tego z powodu braku uwag dot. jakości świadczenia usług w poszczególnych lokalach¹³. Przyczyną powyższego był, zgodnie z udzielonymi wyjaśnieniami, brak uwag w częściach B kart pomocy.

¹² Patrz: pkt 7 wyjaśnień z dnia 15 maja 2019 r.

¹³ Patrz: pkt 12 wyjaśnień z dnia 15 maja 2019 r.

Mając na uwadze powyższe należy pozytywnie ocenić powyższy obszar.

V. Punkty, w których udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone jest nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

Z danych zawartych w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu wynika, iż od dnia 2 stycznia 2019 r. w powiecie średzkim uruchomiono wszystkie punkty przypadające na ww. jednostkę samorządu terytorialnego¹⁴. Rozmieszczenie punktów odpowiada dyspozycji art. 8 ust. 10 ustawy¹⁵. W wyniku podjętych działań stwierdzono, iż kontrolowana jednostka współpracuje z położonymi na jej obszarze gminami (na co pozwala przepis art. 8 ust. 1 ustawy)¹⁶.

Ponadto w toku kontroli ustalono, iż kontrolowana jednostka ustaliła z podmiotami wykonującymi zadania w zakresie świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego sposób postępowania w przypadku zgłoszenia się po pomoc osobę bez wcześniejszego zapisania się. W pkt 5 wyjaśnień z dnia 15 maja 2019 r. wskazano, iż w takim przypadku zobowiązano zarówno pracowników urzędów gmin, w których umiejscowiono poszczególne punkty, jak również adwokatów oraz radców prawnych do zgłoszenia niezapisane osoby w Urzędzie¹⁷.
[dowód: akta kontroli str.: 16, 18, 20]

Z udzielonych kontrolerowi wyjaśnień wynika ponadto, iż kontrolowany organ kontroluje punktualność dyżurów w poszczególnych lokalach oraz to kto świadczy usługi danego dnia (czy jest to osoba posiadająca stosowne kwalifikacje)¹⁸. Ponadto w okresie objętym kontrolą nie stwierdzono potrzeby wydłużania dyżurów poszczególnych punktów jak również nie wystąpiły okoliczności, które skutkowałyby natychmiastowym rozwiązaniem zawartej umowy.

[dowód: akta kontroli str.: 16, 18]

Mając na uwadze powyższe należy pozytywnie ocenić opisywany powyżej obszar.

VI. Spełnianie wymogów określonych w rozporządzeniu przez lokale, w których jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

Jak wskazano powyżej w powiecie średzkim funkcjonują dwa punkty, zlokalizowane w ww. miejscowościach, według następującego harmonogramu:

¹⁴ Na dzień 31 grudnia 2017 r. powiat średzki zamieszkiwało 53.722 osoby (https://stat.gov.pl/vademecum/vademecum_dolnoslaskie/portrety_powiatow/powiat_sredzki.pdf). Tym samym, mając na uwadze algorytm wyrażony w art. 20 ust. 4 ustawy, liczba punktów wynosi $2 \left(\frac{53722}{25000} = 2,15 \right)$.

¹⁵ Przepis ten stanowi, iż jeden punkt może działać w więcej niż jednym lokalu, jak również w jednym lokalu mogą być usytuowane dwa lub więcej punktów.

¹⁶ Potwierdza to też pkt 9 wyjaśnień z dnia 15 maja 2019 r., oraz to, iż lokale usytuowane w Malczycach, Kostomłotach, Miękini oraz Udaniu mieszczą się w budynkach urzędów gmin (http://powiat-sredzki.pl/system/obj/4556_Duzury_pomoc_prawna.pdf). Tym samym kontrolowana jednostka nie musiała pozyskiwać, w celu wykonania kontrolowanego zadania, innych lokali niż te pozostające w jej zasobie lub w zasobie ww. gmin (pkt 10 wyjaśnień z dnia 15 maja 2019 r.).

¹⁷ Informacja ta została przekazana w dniu 4 stycznia 2019 r., o czym informuje notatka służbowa sporządzona przez Panią Magdalenę Rutkowską (pracownika Urzędu na stanowisku pomocy administracyjnej w Biurze Rady Powiatu).

¹⁸ W tiret pierwszym pkt 8 wyjaśnieni z dnia 15 maja 2019 r. wskazano, iż zobowiązano do tego pracowników poszczególnych urzędów gmin mieszczących lokale, w których udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone jest nieodpłatne poradnictwo obywatelskie. Fakt przekazania ww. informacji został również utrwalony w notatce służbowej z dnia 7 stycznia 2019 r. porządzonej przez Panią Magdalenę Rutkowską.

- Środa Śląska:
ul. Wrocławska 2 (budynek Urzędu), w środy od 8:00 do 12:00 i w czwartki od 9:00 do 15:00 oraz w co drugi poniedziałek od 7:30 do 15:30;
- Miękinia:
ul. Tadeusza Kościuszki 41 (budynek Urzędu Gminy Miękinia), we wtorki od 8:00 do 12:00 i w środy od 13:00 do 17:00;
- Kostomłoty:
ul. Ślężna 2 (budynek Urzędu Gminy Kostomłoty), w poniedziałki od 8:00 do 12:00 i w piątki od 10:00 do 14:00;
- Udanin:
W lokalu nr 86b, w poniedziałki od 11:00 do 15:00 i w piątki od 9:00 do 13:00;
- Malczyce:
ul. Romualda Traugutta 15 (budynek Urzędu Gminy Malczyce), we wtorki i czwartki od 11:00 do 15:00.

Warunki jakie muszą spełniać ww. lokale oraz miejsca dla osób oczekujących na udzielenie nieodpłatnej porady prawnej lub na świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego zostały zawarte w § 3 i w § 5 rozporządzenia. W toku kontroli dokonano oględzin lokali położonych w Środzie Śląskiej, Malczycach oraz Miękini. W ich wyniku ustalono co następuje:

- Wszystkie z lokali, które zostały poddane oględzinom spełniały warunki określone w § 5 ust. 1 pkt 1 i pkt 3 oraz w ust. 2, ust. 3 i ust. 5 rozporządzenia;
- Każdy z poddany oględzinom lokal udzielania porad miał wyodrębnioną poczekalnię, której wyposażenie w większości było zgodne z § 5 ust. 4 rozporządzenia¹⁹.

W wyniku oględzin stwierdzono następujące niezgodności lokali oraz poczekalni z wymogami określonymi w rozporządzeniu:

- lokal położony w Malczycach nie uwzględnia potrzeb osób niepełnosprawnych, czego wymaga § 3 ust. 2 rozporządzenia, albowiem znajduje się on na tzw. *wysokim parterze* w budynku Urzędu Gminy Malczyce. Do ww. lokalu prowadzą schody. Jednocześnie w budynku brak jest udogodnień, które pozwoliłyby osobom z niepełnosprawnością ruchową na dostanie się do niego;
- w poczekalni lokalu położonego w Malczycach nie udostępniono informacji wskazanej w § 5 ust. 4 pkt 6 rozporządzenia, niemniej jednak pracownicy Urzędu uczestniczący w oględzinach wskazały, iż powyższe informacje są przekazywane osobom zgłaszającym się do punktu przez osobę pełniącą dyżur;
- w poczekalni lokalu położonego w Miękini nie udostępniono informacji ani dokumentów wskazanych w § 5 ust. 4 pkt 2, pkt 3 i pkt 6 rozporządzenia, jak również nie stwierdzono wystawienia urny, o której mowa w § 5 ust. 4 pkt 5 ww. aktu normatywnego. W toku oględzin pracownicy Urzędu wskazali, iż ww. dokumenty są dostępne u osoby pełniącej danego dnia

¹⁹ W wyniku oględzin stwierdzono, iż w poczekalniach nie udostępniano kart informacyjnych, o których mowa w § 5 ust. 4 pkt 4 rozporządzenia – nie są one obligatoryjne. Ponadto w lokalu położonym w Malczycach informacje wymagane § 5 ust. 4 pkt 2 i pkt 3 uzupełniono w trakcie kontroli.

dyżur w punkcie. Odnośnie urny stwierdzono, iż znajduje się ona wewnątrz pomieszczenia, w którym udzielane są porady prawne. Jako przyczynę wskazano obawę przed uszkodzeniem lub zniszczeniem. Zgodnie z § 8 ust. 7 zd. drugie rozporządzenia osoby świadczące pomoc prawną w danym lokalu nie mają dostępu do zawartości urny – są one zaopatrzone w zamek uniemożliwiający ich otwarcie.

Podsumowując ustalenia dotyczące spełnianie przez poszczególne lokale, w których usytuowano punkty udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, wymogów określonych w rozporządzeniu należy wskazać, iż nie są one w pełni przestrzegane. W zakresie miejsca udostępniania wymaganych dokumentów oraz usytuowania urny należy wskazać, iż stwierdzone niezgodności sprowadzają się do właściwego opublikowania wymaganych informacji oraz do zmiany miejsca wystawienia urny. Nie są to zatem naruszenia poważne, które miałyby istotny wpływ na ocenę niniejszego obszaru. Nieprawidłowością jest natomiast to, iż lokal położony w Malczycach nie uwzględnia potrzeb osób niepełnosprawnych, czego wymaga przepis § 3 ust. 2 rozporządzenia. Okoliczności te zostały stwierdzone już w trakcie poprzedniej kontroli przeprowadzone w dniach 18, 19 i 23 października 2017 r. W sporządzonym wówczas w dniu 14 grudnia 2017 r. wystąpieniu pokontrolnym wskazano, iż z uwagi na przyjęte rozwiązania organizacyjne opisana powyżej niezgodność nie wpływa na możliwość uzyskania pomocy prawnej przez osoby niepełnosprawne ruchowo.
[dowód: akta kontroli str.: 36 - 47]

Mając na uwadze opisane powyżej wyniki kontroli oraz art. 52 ust. 4 ustawy o kontroli w administracji rządowej w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości należy:

1. Rzetelnie redagować kolejne ogłoszenia o otwartym konkursie ofert, w szczególności mając na uwadze termin składania ofert, przedmiot konkursu oraz ilość środków jakie organ przeznaczy na realizację zadania.
2. Listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa udostępnić we wszystkich formach wymaganych przez ustawę.
3. Podjąć działania mające na celu spełnienie przez poszczególne lokale oraz miejsca dla osób oczekujących wszystkich wymogów określonych w rozporządzeniu.

Proszę o poinformowanie organu kontroli o sposobie wykonania ww. zaleceń, lub o przyczynach ich niewykonania, w terminie do dnia 28 czerwca 2019 r.

Zgodnie z art. 52 ust. 5 ustawy o kontroli w administracji rządowej informuję, iż kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo do przedstawienia w terminie 3 dni roboczych od otrzymania niniejszego sprawozdania stanowiska wobec zawartych w nim ustaleń. Powyższe nie wstrzymuje realizacji ustaleń kontroli.

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

/-/

Paweł Hreniak